

PATRONAT HONOROWY
WOJEWODY
ZACHODNIOPOMORSKIEGO

PATRONAT HONOROWY
REKTORA UNIwersYTETU
SZCZECIŃSKIEGO

Patronat Honorowy
Prezydenta
Miasta Szczecin

Program LXXXIII ZJAZDU POLSKIEGO TOWARZYSTWA JĘZYKOZNAWCZEGO

Mówione – pisane. Stare problemy, nowe wyzwania

Szczecin, 21-22 września 2026 r.

Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki
w Szczecinie
Wały Chrobrego 4

Uniwersytet Szczeciński
Instytut Językoznawstwa
al. Piastów 40b

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Nauki w ramach Programu „Wektory Nauki”

Patronat medialny

Poniedziałek 21.09.2026 r.

Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie, Wały Chrobrego 4

9.00- 09.30	Otwarcie Zjazdu Elżbieta Mańczak-Wohlfeld, przewodnicząca Zarządu PTJ, przedstawiciele władz i organizatorów
09.30-12.05	Obrady plenarne , Sala Rycerska (wystąpienie 25 min.)
09.30-09.55	Aldona Skudrzyk, Jacek Warchał , <i>Oralność i piśmienność z perspektywy socjolingwistycznej – inspiracje badawcze</i>
09.55-10.20	Renata Przybylska , <i>Miejsce języka mówionego w korpusach – problem klasyfikacji tekstów mówionych</i>
10.20-10.40	Dyskusja
10.40-10.55	Przerwa na kawę
10.55-11.20	Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska , <i>Forma graficzna tekstów werbalnych w architekturze i przestrzeni miejskiej. Pomiędzy informatywnością a emotywnością</i>
11.20-11.45	Michał Rzepiela , <i>Funkcja tożsamościowa nazw Polski i Polaków w łacińskiej historiografii średniowiecznej – perspektywa frazeologiczna</i>
11.45-12.05	Dyskusja
12.05-12.10	Walne Zgromadzenie członków PTJ – I termin , Sala Rycerska
12.10-12.30	Przerwa na kawę
12.30-13.45	Walne Zgromadzenie członków PTJ – II termin , Sala Rycerska
13.45-14.30	Przerwa obiadowa
14:30-15.30	Wycieczka po Urzędzie Wojewódzkim
15.30-17.30	Obrady w sekcjach (wystąpienie 20 min., po każdym wystąpieniu 10 min. na dyskusję)
17.40-18.40	Zwiedzanie Filharmonii im. Mieczysława Karłowicza
19.00	Uroczysta kolacja

Obrady w sekcjach (wystąpienie 20 min., po każdym wystąpieniu 10 min. na dyskusję)

	Sekcja 1 Sala Rycerska	Sekcja 2 Sala Owalna
15.30-16.00	Anna Kozłowska <i>Poeta mowy czy poeta pisma? O funkcjach grafii w tekstach Cypriana Norwida</i>	Agnieszka Cierpich-Koziół, Elżbieta Mańczak-Wohlfeld <i>Stosunek rodzimych użytkowników języka polskiego do zapożyczeń angielskich</i>
16.00-16.30	Marek Biszczanik <i>Kwantytatywny portret żywego słowa – oralność w literalności epistolografii XVII-wiecznej na przykładzie korespondencji Wallensteina</i>	Marcin Zabawa <i>Od start-upu do startapu: asymilacja ortograficzna nowych zapożyczeń angielskich w polszczyźnie</i>
16.30-17.00	Michaił L. Kotin <i>Oralność konceptualna w tekście historycznym: problemy rekonstrukcji</i>	Małgorzata Rzeszutko <i>Polszczyzna cudzoziemców: mówione czy pisane – trudne początki?</i>
17.00-17.30	Kinga Wąsińska <i>Strategie grzecznościowe w dialogach dramatów – jak pisaność odtwarza uprzejmość typową dla dawnej mówioności</i>	Michał Szczyszek, Alicja Goczyła Ferreira <i>Frazeologizmy i frazemy w polonijnej prasie w Brazylii. Rekonesans badawczy</i>

Wtorek 22 września 2026 r.

Uniwersytet Szczeciński, Wydział Humanistyczny, al. Piastów 40b

- 08:00 **Msza Święta w intencji zmarłych członków Polskiego Towarzystwa Językoznawczego i o zdrowie dla dr Krystyny Daty**
Kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa
pl. Zwycięstwa 2a, 70-411 Szczecin
- 09.15-09.30 **Otwarcie wystawy o Polskim Towarzystwie Językoznawczym**, Biblioteka Międzywydziałowa, al. Piastów 40b, bud. 3
- 09:30-11.30 **Obrady w sekcjach**, Wydział Humanistyczny, al. Piastów 40b, bud. 4
- 11.30-11.45 Przerwa kawowa
- 11.45-13.15 **Obrady w sekcjach**
- 13.30-14.40 **Obrady plenarne**, Wydział Humanistyczny, al. Piastów 40b, bud. 4, sala 17-19
- 13.30-13.55 **Ewa Kołodziejek**, *Mówiony – pisany – prosty. O przenikaniu kodów w prostojęzycznej komunikacji*
- 13.55-14.20 **Bernhard Brehmer**, *Polszczyzna jako język odziedziczony w Niemczech w kontekście relacji między językiem pisany a mówionym. Perspektywa rodziców*
- 14.20-14.40 **Dyskusja**
- 14.40 **Zakończenie Zjazdu**
- 15.00-15.30 Przerwa obiadowa
- 15.30-18.45 **Wycieczka autokarowa po Szczecinie. Oprowadza przewodnik Tomasz Wieczorek**
- 19:00 **Koncert światowej sławy gitarzysty klasycznego Krzysztofa Meisingera**
Zamek Książąt Pomorskich, Sala Książnej Anny Jagiellonki

Obrady w sekcjach (wystąpienie 20 min., po każdym wystąpieniu 10 min. na dyskusję)

Wydział Humanistyczny, al. Piastów 40b, bud. 4

	Sekcja 1 Sala 101	Sekcja 2 Sala 116	Sekcja 3 Sala 118	Sekcja 4 Sala 119	Sekcja 5 Sala 01
09.30-10.00	Ewa Woźniak <i>Kategorie mówione – pisane w historycznojęzykowych badaniach polszczyzny okresu rękopiśmiennego. Krok do syntezy</i>	Leszek Szymański <i>Mówione – zapisane – zleksykalizowane: Jak redukcja fonetyczna prowadzi do zmiany kategorii gramatycznych</i>	Mirosława Mycawka <i>Krótką wiadomość tekstową dawniej i dziś</i>	Tadeusz Lewaszekiewicz <i>Dlaczego dopiero w drugiej połowie XX wieku powstawały kaszubskie przekłady tekstów biblijnych?</i>	Beata Jarosz-Mazur <i>Algorytm - detektor czy generator terminów? Epistemiczny status jednostek leksykalnych ekstrahowanych automatycznie – eksperyment na przykładzie podręczników dziennikarstwa</i>
10.00-10.30	Mariusz Leńczuk <i>Mówione – zapisane. O wtórności zachowanych konstrukcji mówionych w tekstach staropolskich: wyzwicka, złorzeczenia, przekleństwa</i>	Rafał L. Górski <i>Morfologia czasu przyszłego niedokonanego w polszczyźnie mówionej</i>	Monika Aninowska <i>Pismo, które słycać. O procesach hybrydyzacji i nowej oralności w komunikacji nastolatków na platformie Discord</i>	Piotr Bartelik <i>Mówione a pisane – o wartości obu form języka w badaniach kontaktów językowych</i>	Monika Łaszkiewicz <i>Automatyczne streszczenia tekstów naukowych – nowe możliwości i nowe problemy badawcze</i>

	Sekcja 1 Sala 101	Sekcja 2 Sala 116	Sekcja 3 Sala 118	Sekcja 4 Sala 119	Sekcja 5 Sala 01
10.30-11.00	Barbara Mitrenga <i>Między pismem a mową – didaskalia jako źródło wiedzy o mowie kobiet o niskim statusie społecznym (na materiale Korpusu dawnych polskich tekstów dramatycznych (1772–1939))</i>	Krystyna Bojałkowska Monika Czerepowicka Marcin Woliński <i>Mowa niezależna we współczesnej polszczyźnie pisanej – kilka uwag z perspektywy składniowej</i>	Anna Stefan <i>Mówioność w pisaności w komunikacji pokolenia Z: perspektywa polsko- słoweńska</i>	Krzysztof Waśkowski <i>Polifoniczność dawnego dyskursu prasowego o tatrzańskich zbójnikach i zbójnictwie na łamach „Gazety Podhalańskiej” z lat 19(12)13-1935 i 1946-1947</i>	Jacek Bąkowski <i>Synonimia a teoria informacji: kontekstowa przewidywalność i zysk informacyjny w języku</i>
11.00-11.30	Błażej Osowski <i>Formuły inicjalne w listach do ks. Michała Hórnika jako wyraz grzeczności językowej</i>	Arkadiusz Jabłoński <i>Prymat odchińskiego pisma w japońskich opisach gramatycznych</i>	Urszula Z. Pawłowska <i>Komunikacja lekarz – pacjent w strukturach platform cyfrowych jako (eko)system gatunków retorycznych</i>		Rafał Mazur <i>Duże modele językowe wobec normy ortograficznej: adaptacja do reformy polskiej ortografii z 2026 roku</i>

11.30-11.45

Przerwa kawowa

	Sekcja 1 Sala 101	Sekcja 2 Sala 116	Sekcja 3 Sala 118	Sekcja 4 Sala 119	Sekcja 5 Sala 01
11.45-12.15	Mirosława Sagan-Bielawa <i>Pisanie jako wyzwanie. Wpływ języka mówionego na styl pamiętników chłopskich z okresu międzywojennego</i>	Wojciech Król <i>Niemieckie wykładniki kompletności a mówioność i pisaność</i>	Mirosława Hordy Ewelina Cała-Wacinkiewicz <i>Język prawny i prawniczy w wystąpieniach medialnych</i>	Maria Kurpaska <i>Polityka językowa ChRL wobec pisaności w dialektach chińskich – czy lokalne odmiany języka muszą pozostać tylko mówione?</i>	Agnieszka Zatorska <i>„– Tylko niech pan żara wraca” – »Samo takoj pridite nażaj«. Niektóre właściwości partii mówionych „Lalki” Bolesława Prusa w słoweńskim przekładzie</i>
12.15-12.45	Elżbieta Wierzbicka- Piotrowska Ewa Zakrzewska <i>Jak opowiadać o dramatycznym zdarzeniu, a jak je opisywać? Ważny epizod z życia Jana Baudouina de Courtenay w dwóch relacjach jego córki</i>	Oleksandr Oliinyk <i>Między mówionym a pisaniem: wpływ systemu fonologicznego i głębokości ortograficznej na opanowanie sprawności produktywnych w piśmie – porównanie języka francuskiego i niemieckiego</i>	Olga Lesicka <i>Potoczność w tekstach specjalistycznych – skuteczna komunikacja versus eksplicytność języka fachowego (na przykładzie rosyjskiego subjektu ekonomii)</i>	Katarzyna Wojan <i>Finów języka rozdwojenie: rozwój czy degradacja? (O dyglosji)</i>	Ewa Konefał <i>Pauza hezytacji jako kategoria pragmatyczna w dialogu: próba opisu z implikacjami dla przekładu literackiego</i>
12.45-13.15	Anna Majewska-Tworek <i>Wywiad biograficzny w transkrypcji cyfrowej. Badanie mowy najstarszego pokolenia użytkowników polszczyzny</i>	Izabela Kraśnicka <i>Mówione i... wykonane. Językowe utrwalenie zachowań niewerbalnych na przykładzie frazologii gestycznego ręce opadają</i>	Beata Afeltowicz <i>Mówione – pisane w zbiorze szczecińskich dendronimów</i>	Agnieszka Piotrowska-Wojaczyk Zuzanna Przybysz <i>Smak adaptacji. Kulinarne oblicza mówioności w prasie polonijnej wydawanej w Brazylii w XIX i XX wieku</i>	Przemysław Łozowski <i>„Co widać, co słyszać”, czyli mówione a pisane w tłumaczeniach wybranych filmów Bonda</i>

